

คำวินิจฉัยของนายโอภาส อรุณินท์

กรณีประธานศาลฎีกาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ในการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ปัญหาว่าวุฒิสภาซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทรงแต่งตั้ง ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จะดำเนินการพิจารณาถวายคำแนะนำได้เพียงใด เมื่อเทียบกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ ๒๕๕ (๔) และ วุฒิสภามีอำนาจที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่บุคคลที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา พิจารณาเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือไม่

คำวินิจฉัย พิจารณาแล้ว เห็นว่า การแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนี้มีลักษณะการแต่งตั้งเช่นเดียว กับการแต่งตั้งกรรมการเลือกตั้ง (มาตรา ๑๓๖) การแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน (มาตรา ๑๕๖) การแต่งตั้ง กรรมการสิทธิมนุษยชน (มาตรา ๑๕๕) และการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา ๒๕๗) ที่รัฐธรรมนูญให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา ลักษณะการแต่งตั้ง จึงแตกต่างกับการแต่งตั้งองคมนตรี ซึ่งเป็นไปตามพระราชอัธยาศัย (มาตรา ๑๓) ดังนั้น ความหมาย ของคำว่า “คำแนะนำ” ของวุฒิสภา จึงมุ่งหมายในประเด็นว่ามีได้ทรงแต่งตั้งตามพระราชอัธยาศัย หากแต่ เป็นการแต่งตั้งจากบุคคลที่วุฒิสภาได้แนะนำ

ตัวบุคคลที่วุฒิสภานำไปกราบบังคมทูลจะเป็นผู้ใดและมาจากการพิจารณาการคัดเลือกตาม ขั้นตอนประการใดนั้น รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้โดยชัดเจนแล้ว ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๒๕๗ ซึ่งบุคคลตาม (๑) จะเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกาที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกา ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) และ (๔) รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีการสรรหาตามมาตรา ๒๕๗ ซึ่ง แตกต่างจากบุคคลตาม (๑) และ (๒) และจากบทบัญญัติ มาตรา ๒๕๗ ในเรื่องการสรรหา นั้น คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่ทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเกินกว่าจำนวนที่ต้องการ ๑ เท่า กล่าวคือ ๑๐ คน และ ๖ คน ตามลำดับ เพื่อให้วุฒิสภาเลือกให้เหลือจำนวน ๕ คน และ ๓ คน ตามลำดับ แต่บุคคล ที่ได้รับการเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา นั้น รัฐธรรมนูญมิได้ให้อำนาจวุฒิสภาจะกระทำเช่นนั้นได้ ฉะนั้นวุฒิสภานี้จึงไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบได้ในกรณีของรายชื่อที่ได้รับ การคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

โดยสรุป จึงเห็นว่า วุฒิสภามีหน้าที่ต้องถวายคำแนะนำแต่ไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ ในกรณีผู้พิพากษาศาลฎีกาที่ได้รับการเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ตามมาตรา ๒๕๕ (๑)

นายโอกาส อรุณินท์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ